

РЕШЕНИЕ

№ 1106

гр. София, 25.02.2014 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 13
състав,** в публично заседание на 28.01.2014 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Николай Ангелов

при участието на секретаря Росица Б Стоева, като разгледа дело номер **9148** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. чл. 87 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) във връзка с чл. 145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

А. А. Д., гражданка на И., [дата на раждане] в [населено място], И. не е доволна от решение № 1291/ 15.08.2013 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците, с което е отказано да бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващата.

В жалбата са въведени оплаквания, че решението е незаконосъобразно, тъй като преди издаването му не са обсъдени всички факти и обстоятелства, които са от съществено значение за личното положение на търсещия закрила. Подателят ѝ изразява несъгласие с тезата на ответника, че заявените в рамките на интервютата данни противоречат на писмените доказателства по преписката. Настоява, че е напуснала И. през 2006 год и е заминала в С., от където е продължила своята журналистическа дейност, като няколко пъти пътувала до И. на гости на братята си. Понякога отсядала и в къщата си в С., където била изнасилена през 2008, а през 2011 год била пребита от Армията на М.. През 2008 год подала в ВКБООН молба за закрила и получила мандатен статут. Извършването на безогледни нападения на места със значителна концентрация на цивилни лица следва да се квалифицира като безогледно насилие по смисъла на чл. 15, б. „в” от Директива 2004/83/ЕО на Съвета.

Искането до съда е за отмяна на решението.

В съдебно заседание търсещият закрила лично и със служебния си представител по пълномощие поддържа жалбата.

Ответникът - председателят на Д. при МС, не ангажира становище по делото.

Представителят на прокуратурата редовно уведомен не се явява и не взима становище по жалбата.

От фактическа страна се установява:

Началото на административното производство е поставено с подадената на 07.04.2011 г. до Държавната агенция за бежанците на български език жалбоподател, който посочил, че иска от властите в Б. закрила. А. А. Д. е упътен чрез писмени указания на български език с превод от арабски за реда за подаване на молбата, за процедурата, която ще се следва, за правата и задълженията му, както и за организации, предоставящи правна и социална помощ на чужденци. Съгласно декларираните и отразени в регистрационен лист данни, жалбоподателката е гражданка на И., по етническа принадлежност е арабка, [дата на раждане] в [населено място], разведена, със средно образование, владее арабски и малко английски. По религия сунит, по професия журналист.

В интервю от 20.04.2011 г. с оглед установяване самоличността, националността и маршрута на пътуване А. А. Д. сочи, че е напуснал И. легално с паспорт през месец март 2011 за С.. Границата с Т. преминал с унгарски паспорт, като скъсала иракския си документ за самоличност. От Т. в Б. дошла в края на март 2011 г. с влак, представяйки се отново с унгарски паспорт. В Б. останала два дни и се опитала да напусне страната през Летище С., като там била задържана и ѝ бил иззет унгарския паспорт. Никога не бил подавал молба за статут или друга форма на закрила в Б. или в друга държава. Причината да търси закрила в Б. била, че била задържана тук и иска да остане в европейска държава.

С решение № 2936/ 04.05.2011 г. на оправомощен орган при Д. е образувано производство за предоставяне на статут в Република Б. на жалбоподателя. Изискано е и е приложено становище от Държавна агенция „Национална сигурност”.

Интервю е проведено и на 07.06.2011 г., когато търсещият закрила посочила, че не е арестувана, не е осъждана, не е членувала в политическа партия или организация. Имала три деца, всички които живеят в И.. До 2005 год живяла в Б., а след това до напускането си на И.- в Б.. Опорващата била журналист и пишела в списания, посветени на проблемите на жените в И.. Пишела също за вестник А., и за сирийския вестник Е.. Работила и за сателитен канал през 2010. Причините, за да напусне И. били, че на 05,02,2008 год била изнасилена от трима маскирани в собствения си дом в кв. С. Б.. Предполага, че тези маскирани били от Армията на М.. Лекарят отказал да ѝ даде епикриза, като разбрал, че тези хора са от Армията на М.. Ставало въпрос за болницата Я. месеца жалбоподателката била в шок и пиела успокоителни, като след това заминала за С.. През 2009 год направила интервю за сателитния канал Ф. на тема за иракските бежанци в С., като веднага след това се опитали да убият брат ѝ. След това получила и заплашителното писмо. Според нея изнасилването е поради причина, че е сунитка. С писмото я заплашили да напусне къщата си за три дни. Журналистическите ѝ теми били обикновени, не политически обвързани-жалбоподателката се обличала по свободно и ако слагала фередже то било, за да не я закачат. Когато се прибираща в И. отивала при брат си, а не в къщата си. На 15,01,2011 год съседите отишли в къщата на брат ѝ и ѝ казали, че една кола с трима въоръжени питат за оспорващата. Казали ѝ да не се прибира и да напусне района. Тези въоръжени лица носили униформа на Армията на М.. Друга причина била опита за убийство на брат ѝ, който в следствие на това бил инвалид. От представения надлежен превод на заплашително писмо от

25,12,2010г ,адресирано до „Журналистката А. А./ ,се установява че Д. /Армията/ А. Батальон А. А. предупредили същата да напусне жилището си в друг район,в противен случай ще отрежат мръсната ѝ глава.

В проведено на 23.06.2011 г. интервю жалбоподателят е потвърдил първоначално дадените в предходното интервю данни.Представени са и превод на документи от арабски език /стр.71-72/ се установява журналистическата професия на оспорващата.

Следващото интервю било проведено на 24,09,2012г ,от което се установява,че оспорващата и децата ѝ били бежанци в С. през 2009г и подали документи в бюрото на ВКБООН в С.,но не получили отговор.По време на изнасилването ѝ нападателите ѝ не произнесли името ѝ,съседите ѝ я спасили и я завели в болницата,където двамата ѝ братя я убеждавали да подаде оплакване,но тя се отказала,пък и докторът в болницата я разубедил,казвайки,че не може да издаде такъв документ срещу Армията на М..В квартала,в който живеела имало повече сунити,тъй като бил населяван предимно от приближени до режима на С. Х..След интервюто,което направила за канала Ал-Ф. ,излъчено в края на 2009г получавала обаждания от И.,в които ѝ казвали,че е вероотстъпница и ще ѝ отрежат главата.Ако се върне в И. със сигурност ще я убият,но не знае кой и защо.Тя нямала финансови проблеми и може да живее навсякъде,но в И. няма сигурност за нея.

След близо 10 месеца на 08,07,2013год е проведено последното интервю с жалбоподателката.В него тя е посочила отново същите факти,изложени по горе.Посочила също,че децата ѝ са в Й. понастоящем.

От дирекция „Европейски въпроси, международна дейност и европейски бежански фонд” е изготвена справка № 01-2547/ 04.04.2013 г., съдържаща преглед на събитията в страната, данни за засегнати региони и градове, етническа принадлежност на враждуващите страни, участието на кюрди в конфликта и актуална обстановка с по – големите градове и райони в страната.

С обжалваното решение на основание чл. 75, ал. 1, т. 2, вр. чл. 8 и чл. 75, ал. 1, т. 4 вр. чл. 9 от ЗУБ председателят на Д. при МС е отказал предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут по реда на ЗУБ на жалбоподателя. Мотивирал се, че фактите, които посочва А. А. Д. в бежанската си история не доказват наличие на основателен страх от преследване. Твърденията му са ценени като нелогични, противоречиви и обективизиращи неумел опит да бъде представена бежанска история в контекста на общоизвестни факти за И.. Прието е, че не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, нито разширенията по тълкувателно решение от 17.02.2009 г. на С. по чл. 15, б. „в” от Директива 2004/83. Според ответника, въпреки че в голяма част от територията на И. сигурността е влошена, не може да се твърди, че върху цялата територия на страната има толкова високо ниво на безразборно насилие, че всеки, който се завърне в която и да е точка от страната, ще бъде изложен на такова насилие.

Решение № 1291/ 15.08.2013 г. на председателя на Д. е съобщено на А. А. Д. с участието на преводач на 03.09.2013 г. Жалбата, въз основа която е образувано делото, е депозирана в администрацията на ответника на 13.09.2013 г.

В рамките на съдебното производство жалбоподателката е представила удостоверение от 21,11,2013год на Представителя на ВКБООН/стр.129/,от което се установява,че А. А. Д. ,родена на 12,01,1961г в И. има бежански статут,признат от офиса на ВКБООН в С. по мандата на ВКБООН/файл номер 980-08С13456/.

При установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна

следното:

Обжалваното решение е издадено от компетентен административен орган/заповед № 03-425/09,08,2013 на председателя на Д./. Спазени са установената форма по чл. 59 АПК и особените процесуални изисквания за изискване на становище от Д..

Статут на бежанец в Република Б. се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея - чл. 8, ал. 1 ЗУБ.

Съгласно чл. 8, ал. 4 и 5 от ЗУБ, преследване е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повтораемост, като действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, което би довело до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1 - 3 от ЗУБ. Следователно осъществено преследване се явява такова събитие в живота на търсещия закрила, което предполага ярък, конкретен и непротиворечив спомен за преживяното или за страха това да не се случи или повтори спрямо него или близките му. Видно от изложените по време на интервюта обстоятелства, твърденията на А. А. Д. не сочат той да изпитва основателен страх, че ще бъде преследван поради народността си или религиозната си принадлежност. Дискриминацията, която една държава осъществява спрямо част от населението си, не е основание за статут на бежанец по чл. 8 от ЗУБ, Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г. От бежанския разказ не се установяват факти за наличието на заплаха за живота или свободата по причини на раса, религия, националност, политически възгледи или принадлежност към дадена социална група, която заплаха на посочените пет основания представлява "преследване" по смисъла на закона и Конвенцията (арг. т. 52 от Наръчника по процедура и критерии за определяне на статут на бежанец). В рамките на съдебното производство от представеното писмено доказателство- удостоверение от 21,11,2013 год на Представителя на ВКБООН/стр.129/ се установява, че А. А. Д., родена на 12,01,1961 г. в И. има бежански статут, признат от офиса на ВКБООН в С. по мандата на ВКБООН/файл номер 980-08С13456/. Съгласно чл.10 от ЗУБ Статут на бежанец се предоставя и на чужденец, намиращ се на територията на Република Б., признат като бежанец по мандата на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците. Този факт не е могъл да бъде съобразен от административния орган по смисъла на чл.35 от АПК, поради което и жалбата е основателна в частта ѝ, насочена срещу отказа да бъде предоставен статут на бежанец на оспорващия поради несъответствието на административния акт с разпоредбите на чл.10 от ЗУБ. Преписката ще следва да се върне на административния орган за ново произнасяне по молбата на търсещия закрила, в съответствие с указанията по приложението на закона.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън

държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. За да се даде отговор относно наличието на предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, следва да се разгледат в сравнителен план трите вида „тежки посегателства“, посочени в чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, представляващи условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да може дадено лице да се счита способно да търси хуманитарен статут, когато има сериозни и потвърдени основания да се смята, че молителят е изложен на „реална опасност от такива посегателства“ в случай на връщане в съответната страна. При разглеждането на този въпрос съдът съобразява и решение на Съда на Европейския съюз от 17 февруари 2009 г. по дело C-465/2007 г., съгласно което използваните в член 15, букви а) и б) от Директива 2004/83/ЕО относно минимални стандарти относно условията за предоставяне на статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила изрази „смъртното наказание“, „екзекуцията“, както и „изтезанието или нечовешкото или унизителното отнасяне или наказание, наложени на молител“, абсолютно идентични на тези, посочени в Закона за убежището и бежанците обхващат ситуации, при които молителят за хуманитарен статут е специфично изложен на опасността от определен вид посегателство. От друга страна, посегателството, дефинирано в член 15, буква в) от Директивата като изразяващо се в „тежки и лични заплахи срещу живота или личността“ на молителя, обхваща една по - обща опасност от посегателство; по - скоро се имат предвид в по-широк план „заплахи срещу живота или личността“ на цивилно лице, отколкото определени насилия. Освен това тези заплахи са присъщи на обща ситуация на „въоръжен вътрешен или международен конфликт“. На последно място, разглежданото насилие в основата на посочените заплахи е квалифицирано като „безогледно“, термин, който предполага, че насилието може да се разпростира към лица без оглед на личното им положение. В този контекст изразът „лични“ трябва да се разбира като обхващащ посегателства, насочени срещу цивилни лица без оглед на тяхната самоличност, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи тежките заплахи, посочени в член 15, буква в) от Директивата. Това тълкуване, което е в състояние да осигури приложно поле, присъщо на член 15, буква в) от Директивата, не се опровергава от формулировката на съображение 26 от нея, според което „опасностите, на които изобщо е изложено населението или част от населението на една страна, обикновено не представляват сами по себе си индивидуални заплахи, които могат да бъдат квалифицирани като тежки посегателства“. Макар това

съображение да предполага, че само обективното констатиране на свързана с общата ситуация в дадена страна опасност по принцип не е достатъчно за установяване, че прогласените в член 15, буква в) от Директивата условия са изпълнени по отношение на определено лице, неговата редакция чрез използването на изрази „обикновено“ все пак допуска хипотезата за извънредна ситуация, която би се характеризирала с толкова висока степен на опасност, че да съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че това лице индивидуално би се изложило на разглежданата опасност. И. характер на тази ситуация се потвърждава и от факта, че съответната закрила е субсидиарна и според общия смисъл на член 15 от Директивата, тъй като дефинираните в букви а) и б) от този член посегателства предполагат ясна степен на индивидуализация. Макар несъмнено да е вярно, че колективни фактори играят съществена роля за прилагането на член 15, буква в) от Директивата, в смисъл че съответното лице спада, както други лица, към кръг от потенциални жертви на безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт, това не променя факта, че тази разпоредба трябва да представлява обект на систематично тълкуване в съответствие с другите две посочени в член 15 ситуации и следователно трябва да се тълкува в тясна връзка с тази индивидуализация. В това отношение следва да се уточни, че колкото по -способен е евентуално молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по -ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила. Съгласно посоченото решение на съда на Европейския съюз член 15, буква в) от Директивата във връзка с член 2, буква д) от същата директива трябва да се тълкува в смисъл, че: съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи/така и решение на ВАС №1681 по адм. Дело №15102/2011год от 02.02.2012год 5 чл. с-в/. В чл. 75, ал. 2, изр. 1 от ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. В конкретния случай това изискване не е изпълнено, тъй като административният орган не е извършил преценка на всички факти и обстоятелства, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила, в частност - предоставяне на хуманитарен статут. Датата, към която следва да се преценява ситуацията относно държавата на произход по

отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците датата, когато съдът се произнася по случая (в тази връзка съдът съобразява и решение от 15.11.1996г. на ЕСПЧ по делото Ч. срещу О. кралство, § 85 и § 86 от същото, както и решение от 28.02.2008 г. на ЕСПЧ по делото С. срещу И., § 133 от същото). В рамките на съдебното производство от представеното писмено доказателство- удостоверение от 21.11.2013год на Представителя на ВКБООН/стр.129/ се установява, че А. А. Д., родена на 12.01.1961г в И. има бежански статут, признат от офиса на ВКБООН в С. по мандата на ВКБООН/файл номер 980-08С13456/. Този факт не е могъл да бъде съобразен от административния орган по смисъла на чл.35 от АПК.

По изложените съображения отказът на административния орган за предоставяне на хуманитарен статут е постановен при съществено нарушение на задължението по общото правило по чл. 35 от АПК да изясни фактите и обстоятелствата от значение за случая, както и на специалната разпоредба по чл. 75, ал. 2 от Закона за убежището и бежанците да прецени всички относими факти, свързани с държавата по произход. Затова издаденият административен акт е незаконосъобразен и следва да бъде отменен и преписката върната за ново произнасяне от административния орган съгласно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение.

При горния анализ се налага извод, че решение № 1291/ 15.08.2013 г. на председателя на Д. в частта, с която е отхвърлено искането на А. А. Д. за предоставяне на хуманитарен статут и статут на бежанец противоречи на материалния закон /чл. 10 ЗУБ/ и подлежи на отмяна. Преписката следва да бъде изпратена на председателя на Д. за ново произнасяне по молбата на търсещия закрила, в съответствие с указанията по приложението на закона. Ръководен от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ, по жалба на А. А. Д., гражданка на И., [дата на раждане] в [населено място], И. от решение № 1291/ 15.08.2013 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците, с което е отказано да бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващата.

ИЗПРАЩА делото като преписка на председателя на Д. за ново произнасяне по искането на А. А. Д. за предоставяне на хуманитарен статут и статут на бежанец при спазване на указанията по приложението на материалния закон, дадени с настоящето решение.

На служебния представител на А. А. Д. -адв.А. И. да се изплати възнаграждение съгласно ЗПП и подзаконовите актове по прилагането му от Националното бюро за правна помощ.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от връчване на преписи на страните.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ:

